

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES

(BRUGEL-ADVIES-201801205-275)

**Betreffende het Federaal ontwikkelingsplan
van Elia voor de periode 2020-2030 en het
bijbehorende milieueffectenrapport**

05/12/2018

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Context	3
3	Ontwerp van federaal ontwikkelingsplan	4
3.1	Ontwikkelpijlers van het federaal plan.....	4
3.2	Ontwikkeling van het net van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.....	4
3.3	Impact van de planning van de investeringen	5
4	Milieueffectenrapport van het federaal ontwikkelingsplan	6
5	Conclusies.....	6

I Juridische grondslag

In een brief van 30 oktober 2018 vroeg de Regering het advies van BRUGEL over het ontwerp van het federaal ontwikkelingsplan van Elia voor de periode 2020-2030 en het bijbehorende milieueffectenrapport. Daarnaast werd BRUGEL gevraagd om voor 4 december haar advies in te dienen.

Artikel 30bis, §2 1° en 2° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna: "electriciteitsordonnantie"), gewijzigd door artikels 2 en 49 van de ordonnantie van 20 juli 2011, bepaalt immers het volgende:

“§ 2. Brugel wordt bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene opdracht van toezicht op en controle van de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

Brugel is belast met de volgende opdrachten:

1° het geven van adviezen, studies of gemotiveerde beslissingen, en het indienen van voorstellen in de gevallen die voorzien zijn door deze ordonnantie en door de bovenbedoelde ordonnantie van 1 april 2004 of haar uitvoeringsbesluiten;

“2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen, betreffende de elektriciteits- en gasmarkt

....”

2 Context

In een persbericht van 15 oktober 2018 heeft de transmissienetbeheerder (TNB) Elia de organisatie aangekondigd van een publieke consultatie over het federaal ontwikkelingsplan van het transmissienet en het bijbehorende milieueffectenrapport.

Inderdaad, artikel 6 van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en betreffende de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu, verplicht de TNB zijn plan voor de ontwikkeling van het net te onderwerpen aan een milieueffectenbeoordeling. Overeenkomstig deze wet moeten dit plan en het bijbehorende milieueffectenrapport eveneens aan een publieke consultatie worden onderworpen.

De consultatie vond plaats van 15 oktober tot 15 december 2018 en zal dus betrekking hebben op de ontwerptekst van het federaal ontwikkelingsplan, die werd opgesteld voor de periode 2020-2030, en op het bijbehorende milieueffectenrapport. De opmerkingen van de deelnemers aan deze consultatie moeten in de definitieve versie van dit plan worden geïntegreerd.

3 Ontwerp van federaal ontwikkelingsplan

3.1 Ontwikkelingspijlars van het federaal plan

De Elektriciteitswet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt geeft de netbeheerder de opdracht een ontwikkelingsplan voor het federaal transmissienet op te stellen in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal Planbureau.

Het plan bestrijkt, voor de periode 2020 tot 2030, het volledige Belgische grondgebied, maar heeft betrekking op de spanningsniveaus 380/220/150/110 kV, die niet onder de bevoegdheid van de Gewesten vallen. Bepaalde projecten ter versterking van het 150 kV-net houden echter verband met het Brussels gewestelijk transmissienet. Deze projecten worden ter informatie opgenomen in het investeringsplan, dat door Elia als gewestelijk transmissienetbeheerder (GTNB) jaarlijks ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Brusselse Regering.

Artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de artikels 2 en 13 van de ordonnantie van 20 juli 2011 en artikel 9 van de ordonnantie van 8 mei 2014, bepaalt immers dat de GTNB een investeringsplan opstelt om de continuïteit en de betrouwbaarheid te verzekeren van de bevoorrading op het net waarvan hij het beheer uitoefent. Dit plan heeft betrekking op een periode van tien jaar en wordt elk jaar aangepast voor de volgende tien jaren. Het voorstel van dat plan wordt aan BRUGEL bezorgd voor advies voordat het ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Brusselse Regering.

Overeenkomstig de bovenvermelde wet bevat het federaal ontwikkelingsplan een gedetailleerde raming van de behoeften aan transmissiecapaciteit van elektriciteit, volgens bepaalde hypothesen, en voorziet het een investeringsprogramma waartoe de netbeheerder zich verbindt om het uit te voeren om aan deze behoeften te voldoen. Het ontwikkelingsplan moet ook rekening houden met de nood aan een adequate reservecapaciteit en met de projecten van gemeenschappelijk belang, geselecteerd door de instellingen van de Europese Unie in het domein van de trans-Europese netten.

Het door Elia voorgestelde plan steunt op de uitbouw van het hoogspanningsnet van 380 kV door zich op drie hoofdassen te concentreren: de versterking van het Belgische elektriciteitsnet, de integratie van de bijkomende offshore windproductie en de verdere ontwikkeling van de interconnecties. Het steunt ook op de versterking, aanpassing en uitbreiding van het 220 tot 110 kV-net om meer hernieuwbare energie te kunnen integreren en het hoofd te bieden aan de stijging van de energiestromen.

3.2 Ontwikkeling van het net van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Zoals vermeld in paragraaf 3.1 heeft het federaal plan betrekking op de spanningsniveaus 380/220/150/110 kV die niet onder de bevoegdheid van de gewesten vallen, maar bepaalde projecten ter versterking van het 150 kV-net houden verband met het Brussels gewestelijk transmissienet en hebben er een rechtstreekse impact op. Het gaat voornamelijk om projecten die worden gemotiveerd door de combinatie van verschillende behoeften, namelijk de lokale evolutie van het verbruik en de vervanging van verouderde uitrustingen.

De TNB voorziet in zijn investeringsplan voor de periode 2020-2030 geen enkele investering, bedoeld ter versterking van de onthaalcapaciteit voor de gedecentraliseerde productie-installaties op het Brussels

grondgebied. Dat stemt overeen met de Brusselse context, die wordt gekenmerkt door een geringe gedecentraliseerde productie (in vergelijking met de andere Gewesten). Uit het onderzoek van de voorspellingen inzake de onthaalcapaciteit van de gedecentraliseerde productie-installaties blijkt dat in globale termen geen enkel interconnectiepunt van het transmissienet in Brussel als kritiek wordt beschouwd.

Rekening houdend met de aan BRUGEL opgelegde termijnen voor het indienen van haar advies, is de analyse van het federaal ontwikkelingsplan van Elia enkel gericht op de verificatie van de coherentie van de investeringen, opgenomen in dat plan, met die van het gewestelijk investeringsplan voor de periode 2019-2029.

Deze analyse toont aan dat de inventaris van de projecten, opgenomen in het federaal ontwikkelingsplan 2020-2030, coherent is met het gewestelijk investeringsplan 2019-2029, met uitzondering van:

- het project voor de plaatsing van 150kV-kabels tussen de posten Demetskaai en Zuid, gepland in 2026 in het kader van het gewestelijk investeringsplan, maar dat niet opgenomen is in het federaal ontwikkelingsplan;
- het project voor de vervanging van de 150kV-post Vorst, gepland voor 2024 in het kader van het federaal ontwikkelingsplan, maar dat niet opgenomen is in het gewestelijk investeringsplan.

Uit de analyse blijkt eveneens dat er verschillen bestaan in de status¹ van bepaalde projecten (150kV-kabels tussen de posten Sint-Agatha-Berchem en Molenbeek, vervanging van de 150/36kV-transformator, installatie van een 150kV-post in Heliport,...). Deze verschillen in status zijn mogelijk te verklaren door het feit dat het gewestelijk investeringsplan en het federaal ontwikkelingsplan in verschillende perioden werden opgesteld.

Tot slot stelt BRUGEL vast dat de projecten, verbonden aan de buitendienststelling, die in het gewestelijke investeringsplan 2019-2029 zijn opgenomen, niet worden vermeld in het federaal ontwikkelingsplan 2020-2030, terwijl er een budget aan is toegekend.

3.3 Impact van de planning van de investeringen

BRUGEL herinnert de TNB en de bevoegde overheden (gemeentelijk of gewestelijk) aan het belang van de naleving van de planning van bepaalde investeringen om de betrouwbaarheid van de bevoorrading van de Brusselse afnemers te verzekeren. Bepaalde projecten in verband met een spanning van meer dan 70 kV liepen in het verleden aanzienlijke vertraging op, wat het risico op onderbrekingen verhoogt of een impact heeft op de planning van de investeringen van de distributienetbeheerder SIBELGA.

In dit kader pleit BRUGEL ervoor dat de belanghebbende partijen zich verbinden tot het naleven van het verplichte protocol van 2017 betreffende de plaatsing van nieuwe 150kV-kabels in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit protocol verduidelijkt de regels voor de plaatsing van de nieuwe 150kV-kabels en in het bijzonder voor de bedoelde afstanden tussen deze laatste en de woningen, rekening houdend met de emissie van de magnetische velden.

¹ Het is de status van de projecten (gepland, in uitvoering, beslist)

4 Milieueffectenrapport van het federaal ontwikkelingsplan

Betreffende de analyse van het milieueffectenrapport voor de periode 2020-2030 beschikt BRUGEL niet over de nodige deskundigheid om de relevantie van de methodes of de gemaakte keuzes van de TNB te beoordelen. Daarom bevat onderhavig advies geen analyse van het milieueffectenrapport. Dit laatste zou moeten worden geanalyseerd door Leefmilieu Brussel.

5 Conclusies

Op basis van artikel 30bis van de elektriciteitsordonnantie heeft BRUGEL het ontwerp van federaal ontwikkelingsplan van Elia bestudeerd.

Het milieueffectenrapport van het federaal plan van Elia werd in dit advies niet behandeld, omdat BRUGEL niet over de nodige deskundigheid beschikt om de relevantie van de methodes of van de gemaakte keuzes te evalueren om dit type effecten te beoordelen. Deze bevoegdheden en deskundigheid behoren meer tot het domein van Leefmilieu Brussel.

Rekening houdend met de opgelegde termijnen is de door BRUGEL uitgevoerde analyse van het federaal ontwikkelingsplan enkel gericht op de verificatie van de coherentie van de investeringen, opgenomen in dat plan, met die van het gewestelijk investeringsplan voor de periode 2019-2029. BRUGEL zal over dit laatste een advies verstrekken aan de Regering zodra de resultaten van de consultatie bekend zijn (advies verwacht voor de maand februari 2019).

Uit de uitgevoerde analyse blijkt ook dat de investeringen die deel uitmaken van het federaal ontwikkelingsplan 2020-2030 globaal gezien coherent zijn met die van het gewestelijk investeringsplan 2019-2029, op enkele projecten na (150kV-kabels tussen de posten Demetskaai en Zuid, vernieuwing 150kV-post Vorst).

Tot slot herinnert BRUGEL de transmissienetbeheerder en de bevoegde overheden (gemeentelijk of gewestelijk) aan het belang van de naleving van bepaalde investeringen om de betrouwbaarheid van de bevoorrading van de Brusselse afnemers te verzekeren. In dit kader pleit BRUGEL ervoor dat de belanghebbende partijen zich verbinden tot het naleven van het verplichte protocol van 2017 betreffende de plaatsing van nieuwe 150kV-kabels in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

* *

*